



STORTINGET

Innst. 250 S

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:131 S (2024–2025)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lisa Marie Ness Klungland, Nils T. Bjørke, Sandra Borch, Marit Knutsdatter Strand og Eivind Drivenes om en større satsing på norsk produksjon av biogass

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen fastsette et mål for norsk biogassproduksjon på 5 TWh innen 2030 og 10 TWh innen 2035.
2. Stortinget ber regjeringen sikre at investeringsstøtten til industrielle biogassanlegg fra Enova fremover dimensjoneres etter støttenivået fra 2024 og styres etter et måltall for biogassproduksjon på 5 TWh innen 2030 og 10 TWh innen 2035.
3. Stortinget ber regjeringen gi Enova og Bionova tilleggsmandat til å støtte en oppskalering av biogassproduksjonen med minst 1 TWh årlig fra og med 2025.
4. Stortinget ber regjeringen opprette en ordning under Enova der aktører som ønsker å søke investeringsmidler, kan få støtte til søknadsprosessen, med mål om økt kvalitet på søknadene og en mer effektiv søknadsbehandling.
5. Stortinget ber regjeringen etablere et kompetansesenter for produksjon av biogass og bærekraftig bruk av organiske reststoffer fra grønn og blå sektor med utgangspunkt i forsknings- og utdanningsmil-

jøet på Ås og sikre at kompetansesenteret er i full drift i løpet av 2026.

6. Stortinget ber regjeringen kartlegge og vurdere de juridiske rammevilkårene for import og eksport av biogass, med mål om å sikre konkurransekraft for norsk biogass i møte med importert biogass med innblanding av naturgass.
7. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med tiltak som kan gi økt levering av slam fra havbruksnæringen til norske biogassanlegg.
8. Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan statlige myndigheter kan bidra til økt bruk av biogass til industrielle formål i statlig og kommunal sektor.
9. Stortinget ber regjeringen sikre at et eventuelt forbud mot bruk av fossile brenslers til indirekte fyring i industrien fra 2030 sees i sammenheng med nødvendige tiltak for å sikre en vellykket omstilling fra naturgass til biogass før forbudet trer i kraft.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens behandling

Komiteen har i brev av 26. mars 2025 til Klima- og miljødepartementet v/statsråd Andreas Bjelland Eriksen bedt om en vurdering av forslagene fremmet i representantforslaget. Statsrådets uttalelse følger av vedlagte brev av 3. april 2025. Komiteen inviterte til skriftlig høringsinnspill i saken og mottok sju innspill. Sakens dokumenter, inkludert de skriftlige innspillene, er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Ingvild Kjerkol, Stein Erik Lauvås, Linda Monsen Merkesdal, Anita Patel og Sigurd Kvammen Rafaelsen, fra Høyre, Jan Tore Sanner, Charlotte Spurkeland, Michael Tetzschner og Bård Ludvig Thorheim, fra Senterpartiet, Marit Arnstad, Lisa Marie Ness Klungland og Gro-Anita Mykjåland, fra Fremskrittspartiet, Terje Halleland og Marius Arion Nilsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken, fra Rødt, Sofie Marhaug, fra Venstre, Ola Elvestuen, fra Miljøpartiet De Grønne, Une Bastholm, og fra Kristelig Folkeparti, Jorunn Gleditsch Lossius, visertil Representantforslag 131 S (2024–2025) om en større satsing på norsk produksjon av biogass. Norge produserer i dag store mengder biologisk avfall ved restprodukter fra landbruket, oppdrettsnæringen, skogbruket, avløpsslam, matavfall og andre kilder. Forslagsstillerne viser til at det biologiske materialet har et større energipotensial enn det som i dag utnyttes, og at energipotensialet i det biologiske avfallet kan bidra til å dekke en større del av fremtidens energibehov og omstilling til en mer sirkulær økonomi.

Det vises i forslaget til muligheter for økt produksjon av biogass fra biologiske kilder i Norge. Det henvises videre til eksempler fra Sverige, som har satt mål for produksjon av 15 TWh innen 2030, og Danmark, som har satt mål om å erstatte all bruk av nasjonal naturgass med biogass innen 2030.

Komiteen viser til brev fra Klima- og miljødepartementet av 3. april 2025 om at regjeringens hovedfokus for biogass baserer seg på at Enova-tildelingene i 2024 skal føre til investeringsbeslutning og gi økt produksjon. Det fremgår videre i brevet fra departementet at det i siste tildelingsrunde fra Enova har vært en positiv utvikling i norsk biogassbransje, og at dagens virkemiddelpakke fungerer.

Komiteen viser til at Miljødirektoratet tidligere har vurdert rammevilkårene for import og eksport av biogass. Direktoratet mener dagens system for å håndtere handel med biogass fra gassnett ikke er tilfredsstillende, og at det er behov for harmoniserte utslippsregnskap og en felleseuropeisk løsning.

Komiteen viser til at Norsk institutt for bærekraftsforskning (NORSUS) i sin rapport om mulighetsrommet for norsk biogass fra 2023 har anslått et potensial med dagens teknologi og råstoffbase til 5,5 TWh. Ved videre teknologisk utvikling og økt tilgang på nye råstoffer anslås potensialet til 22 TWh.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne har merket seg at det høyeste anslaget i den nevnte NORSUS-rapporten forutsetter en femdobling av produksjonen av oppdrettsfisk. Disse medlemmer anser en slik femdobling verken som realistisk eller politisk ønskelig. Det realistiske potensialet for biogassproduksjon i Norge er derfor lavere enn 22 TWh, selv om det åpenbart er vesentlig større enn i dag.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Dokument 8:188 S (2022–2023), der Miljøpartiet De Grønne blant annet foreslo å fastsette et mål om økt biogassproduksjon i Norge.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at Norge har et stort potensial for økt utnyttelse av biologiske reststoffer til biogassproduksjon, men at Norges produksjon i dag er svært liten sammenlignet med våre skandinaviske naboland. Dette skyldes i stor grad en over tid svakere virkemiddelbruk overfor næringen samt manglende politiske ambisjoner på området. Videre mener disse medlemmer at politikken som har blitt ført overfor biogassektoren det siste tiåret, ikke er i tråd med de tverrpolitiske anerkjente behovene for å redusere miljøpåvirkningene fra biologiske restprodukter, redusere nasjonale klimagassutslipp eller sikre økt tilgang på bærekraftig energi. I debatten om valg av teknologiske løsninger for fremtidens energiproduksjon, valg av utslippsreducerende tiltak og næringsrettet offentlig virkemiddelbruk mener disse medlemmer at biogass fremstår som en lite kontroversiell teknologi med et lavere støttebehov for realisering enn alternative løsninger, og som samtidig gir et meningsfylt bidrag til den norske omstillingen. Disse medlemmer mener derfor det er behov for et klart taktskifte for biogass.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til statsråd Bjelland Eriksens svarbrev datert 3. april 2025. Disse medlemmer er enige med statsråden i at fjorårets siste tildelingsrunde under Enovas investeringsstøtte til industrielle biogassanlegg utgjorde en klar økning i støttenivå, men vil samtidig understreke at denne tildelingsrunden står i klar kontrast til de betydelig lavere tildelingsnivåene under ordningen i tidligere år. Disse medlemmer viser til at bevilgningsnivået forblir lavere enn tilsvarende støttenivåer til produksjon av biogass i Sverige og Danmark selv med fjorårets vekst i støttenivå. Disse medlemmer vil videre påpeke at et høyt støttebeløp i en enkelt tildelingsrunde ikke utgjør en varig satsing på biogass, ei heller gir

det interesserte aktører nødvendig forutsigbarhet for å satse i Norge. Gitt den relativt lave interessen for norsk biogass hos vekslende regjeringer, og manglende styringssignaler til virkemiddelapparatet, mener disse medlemmer at statsråden ikke kan ta for gitt at bransjen vil oppleve et varig taktskifte fra norske myndigheter. Disse medlemmer mener derfor at tydeligere politiske prioriteringer og målsettinger, samt en forsterket virkemiddelbruk, vil være viktig dersom Norge skal få et betydelig løft i biogassproduksjon.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fastsette et mål for norsk biogassproduksjon på 5 TWh innen 2030 og 10 TWh innen 2035.»

«Stortinget ber regjeringen gi Enova og Bionova tilleggsmandat til å støtte en oppskalering av biogassproduksjonen med minst 1 TWh årlig fra og med 2025.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at investeringsstøtten til industrielle biogassanlegg fra Enova fremover dimensjoneres etter støttenivået fra 2024 og styres etter et måltall for biogassproduksjon på 5 TWh innen 2030 og 10 TWh innen 2035.»

«Stortinget ber regjeringen opprette en ordning under Enova der aktører som ønsker å søke investeringsmidler, kan få støtte til søknadsprosessen, med mål om økt kvalitet på søknadene og en mer effektiv søknadsbehandling.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at en barriere for økt norsk biogassproduksjon er manglende samhandling i verdikjedene. Det er også et behov for mer forskning på produksjonsmetoder som kan nyttiggjøre seg mer effektivt av reststoffene samt tilgjengeliggjøre nye substrater til biogassproduksjon. Opprettelsen av et kompetansesenter dedikert til å styrke verdikjeden for biogass og økt bærekraftig bruk av organiske reststoffer vil derfor kunne bli en katalysator for økt innovasjon og utvikling i bransjen.

Disse medlemmer viser til at det over tid har blitt gjennomført en rekke tiltak både for å øke tilgangen på reststoffer til produksjon og for å bygge opp et forbruksmarked for biogassen. Disse medlemmer

mener dette har vært positive bidrag til verdikjeden for biogass, men understreker at bransjens vekstmuligheter og utviklingen mot en mer sirkulær økonomi vil avhenge av at en økt mengde reststoffer tilføres verdikjeden for biogass.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med tiltak som kan gi økt levering av slam fra havbruksnæringen til norske biogassanlegg.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan statlige myndigheter kan bidra til økt bruk av biogass til industrielle formål i statlig og kommunal sektor.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen etablere et kompetansesenter for produksjon av biogass og bærekraftig bruk av organiske reststoffer fra grønn og blå sektor med utgangspunkt i forsknings- og utdanningsmiljøet på Ås og sikre at kompetansesenteret er i full drift i løpet av 2026.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til statsrådens svarbrev og Miljødirektoratets vurdering av rammevilkårene for import og eksport av biogass og påpeker at denne vurderingen hovedsakelig ser på klimaeffektene av dagens rammevilkår. Problemstillingene knyttet til hvordan biogass med innblandet naturgass skal avgiftsbelegges, forblir uavklart av norske myndigheter og skaper usikkerhet i bransjen. Ulik tolkning av særavgiftsregelverket står videre i fare for å skape konkurransevidende effekter for norske biogassprodusenter. Disse medlemmer mener derfor at regelverket må avklares så raskt som mulig for å sikre en enhetlig tolkning.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen kartlegge og vurdere de juridiske rammevilkårene for import og eksport av biogass, med mål om å sikre konkurransekraft for norsk

biogass i møte med importert biogass med innblanding av naturgass.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet anerkjenner den viktige rollen biogass spiller i overgangen til en mer sirkulær økonomi og i arbeidet med å kutte klimagassutslipp. Disse medlemmer støtter regjeringens offensive satsing på biogass, som gjennom Enova og Bionova allerede har gitt betydelige resultater og utløst rekordhøy støtte til nye produksjonsanlegg. Disse medlemmer mener dagens virkemiddelapparat fungerer, og at Enova bør ha nødvendig fleksibilitet til å prioritere prosjekter med best klimaeffekt. Videre mener disse medlemmer det er viktig å styrke markedet både for biogass og biorest og sikre helhetlige løsninger i tråd med den varslede satsingen på sirkulær økonomi. Disse medlemmer viser for øvrig til statsrådens svar.

Komiteens medlemmer fra Høyre tar til etterretning departementets brev av 3. april 2025 og imøteser en nærmere redegjørelse for hvilke virkemidler som kan tas i bruk for å utnytte energipotensialet fra biologiske kilder. Det vil være naturlig å drøfte dette i forbindelse med arbeidet med klimameldingen, Meld. St. 25 (2024–2025), som Stortinget har fått til behandling. Disse medlemmer konstaterer at forslagsstillerne på bakgrunn av ulike innspill og sitater fra ulike hold går langt i på bakgrunn av et representantforslag å konkludere om organisering, virkemidler og målformuleringer som man ønsker realitetsbehandlet av Stortinget, uten støtte fra fagfolk i embetsverket eller regjeringens medvirkning med den kvalitetssikring som ligger i utredningsinstruksen.

Disse medlemmer vil hevde at det ville tjent formålet om å benytte mer av ressurspotensialet i biogass bedre om dette ble sett i sammenheng med andre tiltak og løsninger for å sikre en optimal bruk av virkemidler. Miljøpolitikken blir skadelidende når et utall kvantitative målsettinger uten en klar forankring i virkeligheten lanseres, uten hensyn til hva det kreves for å nå dem, og til hvilken pris. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn ikke bifalle forslaget under henvisning til Stortingets pågående arbeid med Prop. 129 L (2024–2025) Endringer i klimaloven.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Rødt viser til at regjeringen fra 2028 vurderer å innføre et forbud mot bruk av fossil gass til permanent oppvarming, og at Miljødirektoratets forslag til forbud mot bruk av fossile brenslers til indirekte fyring i industrien fra 2030 har vært på høring. Det pågående arbeidet med et forbud mot indirekte fyring i ikke-kvotepliktig sektor omtales også i regjeringens Meld. St. 25 (2024–2025) Klimamelding 2035 – på vei mot lavutslippssamfunnet. Disse medlemmer viser videre til regjering-

ens klimastatus og -plan for 2025, der det understrekes at det vil bli mulighet for unntak fra forbudet mot fossile brenslers til indirekte fyring i tilfeller der forbudet vil innebære høye kostnader målt opp mot nytteverdien, eller gir andre åpenbart urimelige konsekvenser. For disse medlemmer fremstår utfordringene og effektene av et eventuelt forbud for det landbaserte naturgassnettet i sørlige Rogaland som et slikt unntakstilfelle.

Disse medlemmer viser til at naturgassnettet i dag bidrar med om lag 600 GWh naturgass til region Sør-Rogaland, i hovedsak til næringslivet, og står i de kaldeste timene i året for en betydelig andel av regionens effektdekning. Bortfallet av denne energitilførselen vil kreve større omlegginger for næringslivet koblet til gassrørnettet, samtidig som det vil utløse behov for nettinfrastrukturinvesteringer som ikke vil være tilgjengelig før et eventuelt forbud trer i kraft. Disse medlemmer mener en rasjonell omstilling av samfunnet må basere seg på effektiv ressursutnyttelse, deriblant omlegging av eksisterende infrastruktur til formål i tråd med ønsket samfunnsutvikling. I denne sammenheng er gassdistribusjonsnettet i Sør-Rogaland en unik mulighet for en gradvis omstilling fra naturgass til biogass i større skala.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at et eventuelt forbud mot bruk av fossile brenslers til indirekte fyring i industrien fra 2030 sees i sammenheng med nødvendige tiltak for å sikre en vellykket omstilling fra naturgass til biogass før forbudet trer i kraft.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til tidligere saker på Stortinget hvor Fremskrittspartiet har fremmet og fått flertall for en rekke saker i tilknytning til biogass. Det har likevel vært vanskelig å få sittende regjeringer til å følge opp Stortingets anmodningsvedtak som har gått på å bedre vilkårene for biogass. Dette gjelder også den regjeringen som partiet til forslagsstillerne i denne saken var en del av.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne mener det er et betydelig potensial og behov for å øke produksjonen og forbruket av biogass i Norge. Skal samfunnet gjennomføre en omstilling bort fra fossile energikilder, må myndighetene være teknologinøytrale og legge til rette for et mangfold av teknologier hvor de beste på sine områder må bli foretrukket. Det er i dag en altfor ensidig satsing på elektrifisering.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De

Grønne viser til at biogass har mange bruksområder, blant annet som drivstoff for tungtransport og skipsfart, og som erstatning for fossil energi i en del industrielle prosesser. Biogjødsel er et produkt fra biogassproduksjon som kan gi forbedret lønnsomhet i biogassnæringen når det brukes til jordforbedring. Biogjødsel erstatter fossil kunstgjødsel, tilbakefører karbon og næringsstoffer og gir dermed over tid bedre jordkvalitet. Disse medlemmer mener biogass derfor er viktig i omstillingen til et samfunn med økt oppmerksomhet på sirkulærøkonomi og mindre utslipp.

I dag eksporteres mye av avfall og biomasse fra skogbruk til våre naboland. Videre går energirike avfallsstrømmer fra våtorganisk avfall og fiskeindustri i Norge til Danmark for behandling i danske biogassanlegg. Disse medlemmer mener det bør være et mål å behandle disse avfallsstrømmene i regionene de oppstår.

Disse medlemmer mener en harmonisering av rammevilkårene i Norden vil bidra til å utvikle biogassnæringen i Norge. En harmonisering av rammevilkårene for biogassproduksjon i Norden kan gi betydelige fordeler ved å skape et mer integrert og effektivt marked, redusere administrative byrder og kostnader, fremme teknologisk innovasjon og samarbeid og styrke konkurranseevnen på det globale markedet. Dette vil også bidra til utslippskutt ved økt andel fornybar energi og lavere utslipp. Videre vil det sikre energiforsyningen i regionen ved å diversifisere energikildene og redusere avhengigheten av bestemte energikilder, noe som gir økt energisikkerhet og -stabilitet.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen tilrettelegge for en årlig økning i biogassproduksjon på minst 1 TWh.»

«Stortinget ber regjeringen ta initiativ til å harmonisere rammevilkårene for biogassproduksjon i Norden og komme tilbake til Stortinget med en plan for dette for å bidra til å utvikle biogassnæringen i Norge.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at energi- og miljøkomiteen har behandlet en rekke forslag om biogass og biodrivstoff i inneværende stortingsperiode. Forslagene bør behandles på nytt som følge av at regjeringen har en ny sammensetning. Disse medlemmer mener at det er naturlig å se politikken for mer biogass og politikken for annet biodrivstoff i sammenheng.

Disse medlemmer viser til Innst. 312 S (2022–2023) og følgende merknad:

«Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at biodrivstoff kan gi rask klimagevinst fordi det i stor grad kan brukes i eksisterende forbrenningsmotorer i stedet for fossilt drivstoff. Det er imidlertid en forutset-

ning at biomassen som skal brukes, ikke går på bekostning av matproduksjon eller fører til avskoging. Avansert biodrivstoff er laget av avfall og rester. Det er en begrenset ressurs som bør prioriteres for bruk der nullutslipp med elektriske løsninger enten er vanskelig eller uforholdsmessig dyrt. Til tross for at bruken av avansert drivstoff økte med 23 pst. i 2021 sammenlignet med 2020, var kun 1 pst. produsert i Norge.

Disse medlemmer vil peke på at EU-parlamentet 19. april 2023 godkjente en lov som gjør det forbudt å importere produkter til EU som kan knyttes til ødeleggelsen av verdens regnskoger. Loven tar sikte på å eliminere avskoging fra forsyningskjedene til en rekke varer som selges i Europa. Det vil blant annet gjelde soya, biff, treprodukter, palmeolje, gummi og kull, i tillegg til lær, sjokolade og møbler.

Totalt 10 pst. av de globale klimagassutslippene som bidrar til global oppvarming, kan knyttes til avskoging.»

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utelukke biodrivstoff med høy avskogingsrisiko i løpet av 2025.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av 2025 legge fram en plan for å øke produksjonen av avansert biodrivstoff i Norge.»

Disse medlemmer viser også til følgende merknader til Innst. 312 S (2022–2023):

«Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt registrerer at mange aktører i transportsektoren er utålmodige etter å redusere sitt klimagassavtrykk, og derfor ønsker å bidra med mer enn det omsetningskravet legger opp til. Dette er noe myndighetene bør heie fram.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne understreker at ordningene for å sikre at konvensjonelt biodrivstoff er bærekraftig, i dag er for dårlige, og at det er knapphet på avansert biodrivstoff globalt i dag. Norge har allerede en svært stor andel (6 pst.) av forbruket globalt.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne mener derfor at bruken av biodrivstoff i Norge må prioriteres, og at luftfarten er særlig viktig. Her finnes det få andre måter å kutte mye utslipp på kort sikt. Disse medlemmer mener videre at prosentsatsen på omsetningskrav for biodrivstoff for veitransport kontinuerlig bør justeres, slik at volumet som forbrukes, i det minste ligger fast, samtidig som bilparken elektrifiseres og færre bruker diesel.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av 2025 innføre en myndighetsstyrt registreringsordning for biodrivstoff som brukes ut over omsetningskravet.»

«Stortinget ber regjeringen innen forslag til statsbudsjett for 2026 komme tilbake til Stortinget med forslag til en opptrappingsplan for biodrivstoff i luftfarten, med mål om minst 15 pst. avansert biodrivstoffinnblanding innen 2030.»

«Stortinget ber regjeringen i løpet av 2025 legge til rette for en frivillig ordning for bruk av biodrivstoff i luftfarten ut over omsetningskravet. En slik ordning kan gjøre det mulig for selskaper og enkeltpersoner å kjøpe bærekraftig fornybart drivstoff (SAF) i luftfarten. Ordningen bør åpne for samarbeid mellom flyselskap, drivstoffprodusenter og næringslivet.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til Innst. 192 S (2022–2023) og følgende merknad:

«Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til at Enovas investeringsprogram for biogass i dag har strenge krav til innovasjon, som i dag skaper risiko for produsentene og kan forhindre produksjon av biogass med metoder man vet fungerer. Det er viktig at Enova har gode støtteordninger for produksjon av biogass med metoder man vet fungerer.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at biler på biogass, som alternativ til elektriske biler, er mest nyttig for langtransport. I svarbrev av 24. januar 2023 viser statsråden til regjeringens behandling av Stortingets vedtak om obligatorisk takstfritak for biogasskjøretøy på strekninger som er finansiert av bompenger. Regjeringen har innført mulighet for fritak i byområder. Det er ikke det nødvendige incentivet for økt bruk av biogass framfor fossilt drivstoff.»

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen lage en plan med virkemidler for etablering av et nasjonalt nettverk av fyllestasjoner med flytende biogass. Planen må prioritere lengre og særlig trafikkerte veistrekninger.»

«Stortinget ber regjeringen innføre takstreduksjoner tilsvarende nullutslippskjøretøy for biogasskjøretøy på strekninger som er finansiert av bompenger, også utenfor byområder.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser også til følgende merknader til Innst. 312 S (2022–2023):

«Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti påpeker at ønsket om å satse er stort, men politikken har til nå vært for lite helhetlig. Bionovas tilskuddsramme på 162 mill. kroner i 2023 var oppbrukt allerede i februar. Skal målet om utnytting av 25 pst. av husdyrgjødsel nås og potensialet for produksjon av biogass utnyttes, må det til et taktskifte med en mer helhetlig politikk med incentiver og med langsiktige forutsigbare rammebetingelser for biogassproduksjon både på små og store anlegg.»

Disse medlemmer legger til grunn at forbruket av drivstoff i maritim sektor er stort, men at det likevel må arbeides med erstatninger for dagens fossile drivstoff og skapes et marked for alternativene. For å framskynde prosessen med å fase ut fossil energi i maritim sektor og skape et marked for alternativer, må en reduksjonsplikt utredes.»

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av 2025 utrede en reduksjonsplikt i maritim sektor, hvor alle fornybare drivstoff vurderes.»

Komiteens medlemmer fra Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne har merket seg at aktører i bransjen mener det er realistisk med en produksjon av 5 TWh biogass innen 2030, og viser til at Venstre, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti i Innst. 9 S (2024–2025) fremmet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sette et mål om produksjon av 5 TWh biogass i 2030, og ber regjeringen utarbeide en plan for å nå dette målet.»

Komiteens medlemmer fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser videre til at Venstre, Kristelig Folkeparti og Miljøpartiet De Grønne i samme innstilling fremmet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om at Enova i ny avtale gis ansvar for etablering av et nasjonalt nett av fyllestasjoner for flytende biogass og minst 30 fyllestasjoner for hydrogen innen 2028.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan statlige myndigheter kan bidra til økt bruk av biogass til industrielle formål i statlig og kommunal sektor.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen kartlegge og vurdere de juridiske rammevilkårene for import og eksport av bio-

gass, med mål om å sikre konkurransekraft for norsk biogass i møte med importert biogass med innblanding av naturgass.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen tilrettelegge for en årlig økning i biogassproduksjon på minst 1 TWh.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen ta initiativ til å harmonisere rammevilkårene for biogassproduksjon i Norden og komme tilbake til Stortinget med en plan for dette for å bidra til å utvikle biogassnæringen i Norge.

Forslag fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen fastsette et mål for norsk biogassproduksjon på 5 TWh innen 2030 og 10 TWh innen 2035.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen gi Enova og Bionova tilleggsmandat til å støtte en oppskalering av biogassproduksjonen med minst 1 TWh årlig fra og med 2025.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med tiltak som kan gi økt levering av slam fra havbruksnæringen til norske biogassanlegg.

Forslag fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen sikre at investeringsstøtten til industrielle biogassanlegg fra Enova fremover dimensjoneres etter støttenivået fra 2024 og styres etter et måltall for biogassproduksjon på 5 TWh innen 2030 og 10 TWh innen 2035.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen opprette en ordning under Enova der aktører som ønsker å søke investeringsmidler, kan få støtte til søknadsprosessen, med mål om økt kvalitet på søknadene og en mer effektiv søknadsbehandling.

Forslag fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt:

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen etablere et kompetansesenter for produksjon av biogass og bærekraftig bruk av organiske reststoffer fra grønn og blå sektor med utgangspunkt i forsknings- og utdanningsmiljøet på Ås

og sikre at kompetansesenteret er i full drift i løpet av 2026.

Forslag fra Senterpartiet og Rødt:

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen sikre at et eventuelt forbud mot bruk av fossile brensler til indirekte fyring i industrien fra 2030 sees i sammenheng med nødvendige tiltak for å sikre en vellykket omstilling fra naturgass til biogass før forbudet trer i kraft.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen lage en plan med virkemidler for etablering av et nasjonalt nettverk av fyllestasjoner med flytende biogass. Planen må prioritere lengre og særlig trafikkerte veistreknninger.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen innføre takstreduksjoner tilsvarende nullutslippskjøretøy for biogasskjøretøy på strekninger som er finansiert av bompenger, også utenfor byområder.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen utelukke biodrivstoff med høy avskogingsrisiko i løpet av 2025.

Forslag 15

Stortinget ber regjeringen i løpet av 2025 innføre en myndighetsstyrt registreringsordning for biodrivstoff som brukes ut over omsetningskravet.

Forslag 16

Stortinget ber regjeringen innen forslag til statsbudsjett for 2026 komme tilbake til Stortinget med forslag til en opptrappingsplan for biodrivstoff i luftfarten, med mål om minst 15 pst. avansert biodrivstoffinnblanding innen 2030.

Forslag 17

Stortinget ber regjeringen i løpet av 2025 legge til rette for en frivillig ordning for bruk av biodrivstoff i luftfarten ut over omsetningskravet. En slik ordning kan gjøre det mulig for selskaper og enkeltpersoner å kjøpe bærekraftig fornybart drivstoff (SAF) i luftfarten. Ordningen bør åpne for samarbeid mellom flyselskap, drivstoffprodusenter og næringslivet.

Forslag 18

Stortinget ber regjeringen i løpet av 2025 utrede en reduksjonsplikt i maritim sektor, hvor alle fornybare drivstoff vurderes.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt:*Forslag 19*

Stortinget ber regjeringen i løpet av 2025 legge fram en plan for å øke produksjonen av avansert biodrivstoff i Norge.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rå Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k:

Dokument 8:131 S (2024–2025) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lisa Marie Ness Klungland, Nils T. Bjørke, Sandra Borch, Marit Knutsdatter Strand og Eivind Drivenes om en større satsing på norsk produksjon av biogass – vedtas ikke.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 6. mai 2025

Ingvild Kjerkol

leder

Terje Halleland

ordfører



Statsråden

Energi- og miljøkomiteen

Deres ref

Vår ref

Dato

25/1355-

3. april 2025

Dokument 8:131 S (2024-2025) - om en større satsing på norsk produksjon av biogass

Viser til energi- og miljøkomiteens anmodning om min vurdering av forslaget om en større satsing på norsk produksjon av biogass.

Å produsere biogass basert på rester og avfall er et godt eksempel på sirkulær økonomi i praksis og er god ressurshåndtering. Biogass kan utnytte energien i ressurser med få eller ingen andre bruksområder, og erstatte fossil energi direkte. Biogassproduksjon gjør samtidig at næringsstoffene i biomassen resirkuleres. Når husdyrgjødsel brukes som råstoff til biogassproduksjon reduseres utslippene fra gjødsellagre. De næringsrike restene fra biogassproduksjon, kan fordeles til jordbruksforetak med gjødselunderskudd, hvor den kan erstatte bruken av mineralgjødsel. Biogass kan slik bidra til å nå målene i intensjonsavtalen med jordbruket om klima. I tillegg kan CO₂ fra biogassprosessen lagres eller utnyttes.

Stortinget har allerede fattet flere anmodningsvedtak som omhandler biogass, som vedtak nr. 754, 10. juni 2022 og vedtak 674, 23. mai 2023. Disse er til behandling i departementene.

Regjeringen har en offensiv satsing på biogass. Et bredt spekter av virkemidler bidrar til å fremme bruk og produksjon av biogass i Norge, og disse danner grunnlaget at det i dag er god fart i biogassmarkedet, både for bruk og produksjon. Virkemidlene er hovedsakelig investeringsstøtte til produksjonsanlegg fra Enova og Bionova, CO₂-avgift på fossilt drivstoff, fritak for veibruksavgift, offentlige innkjøp og støtte til levering av husdyrgjødsel til biogassanlegg gjennom jordbruksavtalen. Økende CO₂-avgift vil bidra til å gjøre biogass mer lønnsomt. Klimakrav i CO₂-kompensasjonsordningen for kvotepliktig industri kan også gjøre biogass mer aktuelt for denne typen aktører. Norge har innført krav om utsortering av matavfall, som gjør at en økende andel matavfall blir levert til kompostering eller

biogassanlegg. Med flere landbaserte og lukkede oppdrettsanlegg, strengere rensekrav for avløp og strengere gjødselregelverk, forventes økt tilfang av næringsholdige rester som er egnede for biogassproduksjon.

Regjeringens arbeid med forbud mot fossil oppvarming og indirekte fyring i industrien og omstilling av sjøfarten, vil samtidig kunne styrke etterspørselen etter biogass.

Vi har akkurat inngått en ny styringsavtale med Enova. I den nye avtalen forsterker vi Enovas rolle i klima- og energiomstillingen mot 2030. Enova står fritt til å prioritere mellom prosjekter og sektorer. Enova spiller, og vil fortsette å spille, en viktig rolle for omstilling av industrien og for å fremme produksjon av biogass. Enova skal fortsatt være et viktig klimaverktøy for å bidra til omstillingen til lavutslippssamfunnet, samtidig som Enova skal tilstrebe å begrense belastningen på kraftsystemet.

Enova er den mest relevante virkemiddelaktøren for å støtte utvikling av industrielle biogassanlegg. I 2024 ga Enova tilsagn til ny biogassproduksjon tilsvarende 1,1 TWh/år. Den samlede støtten på 550 millioner kroner var rekordhøy. Tidligere har husdyrgjødsel vært lite brukt til biogass, mens husdyrgjødsel nå utgjør en stor andel av råstoffet i de støttede prosjektene. Bionova gir støtte til gårdsanlegg gjennom Verdiskapningsprogrammet for fornybar energi og teknologi i landbruket som har hatt en betydelig økning i støttenivå de siste årene.

Etter flere år med treg utvikling, står vi nå overfor et taktskifte i utbyggingen av biogassproduksjon i Norge. Regjeringens hovedfokus for biogass er nå at Enova-tildelingene i 2024 ender med investeringsbeslutninger og gir økt produksjon av biogass i Norge. Siste tildelingsrunde fra Enova viser at det er god fart i norsk biogassbransje og at dagens virkemiddelpakke fungerer. Jeg mener det er lite hensiktsmessig å detaljstyre Enova, slik forslagsstillerne foreslår. Det kan føre til at dårlige prosjekter får støtte, og gjøre støtten til biogass unødvendig dyr for norske skattebetalere.

Jeg mener at enda mer av potensialet for biogass i Norge kan tas ut, og Enova jobber godt opp mot nye prosjekter. Økt biogassproduksjon forutsetter at markedet for bruk av både biogass og den næringsholdige bioresten utvikles videre. Dette er sammensatte verdikjeder uten enkle løsninger. Gjennom regjeringens klimastyringssystem jobber departementene og underliggende etater med å identifisere barrierer for økt produksjon, og med å videreutvikle virkemidler som kan øke bruken av biogass og gi tilgang på flere råstoff. Det varslede samfunnsoppdraget om sirkulær økonomi vil kunne få frem kunnskap og virkemidler som kan være til hjelp for en mer sirkulær økonomi.

Miljødirektoratet har allerede vurdert rammevilkårene for import og eksport av biogass. Deres vurdering er at det ikke er tilfredsstillende systemer for å håndtere handel med biogass fra gassnett per i dag. Dette gir risiko for dobbelttelling av biogass i nasjonalt utslippsregnskap. Ved innlemmelse av revidert fornybardirektiv i Norge vil norske myndigheter få tilgang til EUs database for fornybare drivstoff (UDB). Tilgang til UDB kan bidra at norske myndigheter får

en mer helhetlig oversikt over import og eksport av biogass i Norge, men behovet for harmoniserte utslippsregnskap er en felleseuropeisk problemstilling, som forutsetter felleseuropeiske løsninger.

Basert på den positive utviklingen i det norske biogassmarkedet, herunder store tildelinger fra Enova og den økende etterspørselen etter biogass, ser jeg ikke behovet for å forsterke satsingen på biogass ytterligere nå.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink, reading "A.B. Eriksen". The signature is written in a cursive, flowing style.

Andreas Bjelland Eriksen

